

נועים השבת

פרשת חיי שרה | גליון 6 | כו' חשוון תשפ"א

זמני השבת ירושלים: כניסת שבת 16:06 | יציאת שבת 17:16 | רבנו תם: 17:51

מבט לפרשה

הרה"ג הרב שאול אדרי ראש המוסדות

"אשר לא תיקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אני יושב בקרבו"

כשביקש אברהם אבינו מאליעזר עבדו לחפש את זיווגו של יצחק בנו. השביעי אברהם אבינו את עבדו בשבועה חמורה שלא ייקח אישה לבנו מבנות הכנעני ואמר לו: "כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אישה לבני יצחק" ונשאלת השאלה מדוע אסר על עבדו לקחת אישה מבנות הכנעני, והלא גם משפחתו של אברהם אבינו היו כולם עובדי אלילים, ובמה טובים הם מן הכנענים? מתרצים גדולי המוסר שבאמת גרועים היו הכנענים מאד כיוון שמלבד היותם עובדי אלילים היו אף מושחתים במידות, ושחיתות במידות עוברת בתורשה לבנים, לא כן אנשי ארץ מולדתו של אברהם אומנם היו עובדי אלילים אך לא היו מושחתים במידות ושחיתות בדעות אינה עוברת בתורשה לבנים, ולכן ביקשו אברהם שילך דווקא לארץ הולדתו. וכתב ר' יונה במסכת אבות אם אין דרך ארץ אין תורה, שצריך תחילה לתקן עצמו במידות ובזה תשכון התורה עליו שאינה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מידות טובות ומי שאין בידיו מידות טובות, התורה רק מזיקה לו וכמ"ש הגר"א על הפסוק יערוף כמטר לקחי, התורה היא כמו מטר שיוורד על צמחים טובים הוא מגדל אותם, על צמחים גרועים היא מזיקה להם כך גם התורה, וכבר זעק הרמח"ל בהקדמתו למסילת ישרים, על כך שלומדים תורה

ומקצועותיה הקדושים אך אין לומדים תיקון המידות וכל אחד צריך להקדיש זמן ללמוד מידות טובות וגם להקדיש זמן לתקן את עצמו. ומסופר על רב אחד שביקר אצל הסטייפלר, ואמר לו שהוא מחפש שידוך עבור נכדתו, שאל המבקר אלו מעלות יש לחפש אצל הבחור השיב לו הסטייפלר "התמדה בלימוד התורה, שכל ישר, ומידות טובות" תמה הרב המבקר: אם הוא מתמיד ושקדן וגדול בתורה ממילא תהיינה לו מידות טובות? לאו דווקא השיב הסטייפלר, מתמיד למד בשקידה שנים רבות בישיבה מול הסטנדר. סטנדר הוא יצור נוח, מעולם אינו מבקש עזרה בשום עניין כגון להשליך אשפה לקנות במכולת, מעולם אין הוא מראה פנים זועפות מעולם לא קרה שלסטנדר לא היה מצב רוח... ופתאום אותו תלמיד צריך להתחיל לגור עם אדם אחר עם בת זוג שכל זה יכול לקרות לה, לכן מוכרח שיהיה בעל מידות, שוב שאל התלמיד חכם: האם אין התורה מעדנת את האדם? בוודאי השיב הסטייפלר יש כאלה שאילו לא למדו תורה היו חיות טורפות ובזכות לימוד התורה השקידה נמלטו מרשעות, אבל אין די בזה כדי שיהיו להם מידות טובות אלא רק מי שעובד על זה, לימוד מוסר הרבה ובדיקות מצבו הרוחני תמיד, ובשכירת מידותיו ותאוותיו, ואז יהיה לבעל מידות טובות.

מבט לחיים

הרב יהודה בר שלום מנהל התלמוד תורה

ראשית חכמה יראת ה'

"והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הוכחת לעבדך ליצחק" בפרשה זו רואים את התנהגות של רבקה עם השקיית המים לאליעזר והגמלים שעשתה זאת מתוך חכמה ובמידות המראה יראת שמים. ביקש אליעזר לתהות על קנקנה ולבחון אותה בכל, אם מחוננת היא במידות טובות ואם מנצלת היא את המידות הללו בחכמה ובשכל. לכן ביקש ממנה להשקותו מים מתוך הכד גופו, כי אז יראה מה תעשה במים שיישארו בתוך הכד אחרי שתיתו! אם תיקח אותם הביתה כדי להשתמש בהם לשתיה – הרי אין זה מן הראוי והנכון, שכן צריכה היא לחשוש, שמא חולה הוא והדביק את המים במחלתו; ואם תשפוך אותם ארצה – הרי היא בזה משום עלבון כלפיו. אס"כ, לא תישאר בפניה עצה אחרת, כי אם לומר: "וגם לגמליך אשקה" כדי לשפוך את שארית המים לפני הגמלים אז תצא ידי הכל. וכך היה. ולא עוד אלא שהיא אמרה: "וגם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות" – אל תהא סבור, כי שופכת אני את המים אל השוקת משום שאיני רוצה לפגוע בכבודך, אלא משום שרוצה אני, כי גם הגמלים ישתו ואף אשאב עוד פעם כדי שישתו דיים. היא הלבישה, איפוא, את כוונתה האמיתית, שלא להעליבו, בלבוש של גמילות חסד נוסף. ועוד רואים את צדקותה ואת יראת שמים של רבקה אשר מתבטא בהתנהגותה ובנעשה על פי הפסוק "וירץ העבד לקראתה" אומר רש"י: לפי שראה שעלו המים לקראתה. ומוסיף הרמב"ן ואומר, כי הראיה לזה היא, מכיוון שלהלן אצל הגמלים נאמר: "ותשאב" ואילו כאן לא נאמרה בכלל לשון שאיבה, הרי משמע מזה, שהמים עלו לקראתה ולא הייתה צריכה כלל לשאוב.

שואל בעל קדושת הלוי: אולם, עדיין קשה, מדוע באמת לא עלו המים לקראתה כאשר באה לשאוב בשביל הגמלים? ומיישב: ברם, עיקרה של מצווה הלא היא כוונת הלב לעשות רצון הבורא והנה, כשבאה בראשונה לשאוב מים, הרי נתכוונה לשאוב רק בשביל עצמה, ואז עלו המים לקראתה, לבל תצטרך להטריח עצמה. אבל לאחר - מכן, כשבאה לשאוב בשנית, הרי כבר נתכוונה לשם מצווה של גמילות חסד, ואז רצו מן השמים שהיא תעשה כמו ידיה את כל פעולת המצווה – לכן לא עלו המים לקראתה, שכן התאמצותו וטרחתו של האדם בשעת קיום מצווה חשובות עד מאד בעיני השם יתברך על פי זה יש ללמוד על מעשינו להשתדל לקיים את המצווה בשלמות עם מחשבה נכונה וביראת שמים טהורה.

מעשה שהיה

זיווג משמים

מישהו אחר שאינו בן ברית ימצא את התיק ויחשוב שיש בו ממון ולאחר מכן ישליך את התיק עם כל חידושי התורה של האברך שלבטח ישב עליהם ימים ולילות?".

בסיכומו של עניין היא החליטה לקחת את התיק איתה.

היא עברה ממצבה למצבה וניסתה לנסח את הכיתוב שיהיה על המצבה- אולם היא אינה מגיעה להחלטה מהו הניסוח. היא חזרה למשרד המצבות כדי שיעזור לה בנוסח. היה שם יהודי מכובד והדור בלבד, ששאל אותה: "מה התיק הזה עושה אצלך?". היא השיבה: "מצאתי אותו היום בבנייני האומה". הוא ביקש ממנה: "התיק מוכר לי. אפשר לפתוח אותו ולראות את תכולתו?". והנה גילה כי מדובר בתיק של בנו! היא שמחה ואמרה: "יופי, זיכית אותי במצוות 'השבת אבדה'". הוא ביקש ממנה שתדון את בנו לכף זכות כי הוא התייתם מאמו ואני הגעתי לכאן כדי לכתוב נוסח למצבה אז כרגע הבן נמצא במצב עדין ו'ראשו לא במקומו'". "אם כבר כתבת נוסח למצבה, אז כתוב לי בבקשה נוסח?", ביקשה ממנו. "אם את רוצה, אז תספרי לי קצת על אביך ואנסח משהו". היא סיפרה לו והוא אמר לה: "זה החברותא שלי מיישיבת חברון, למדנו יחד בישיבה, אני מכיר אותך, וידעתי שיש לו שתי בנות". "היכן אתם בשבת?" - "לבד בבית", ענתה לו. "בשום פנים ואופן לא! אתן אצלי בשבת". אולם היא סירבה להצעתו הנדיבה. "תשמעי, אני כותב את הנוסח על המצבה ואתן מגיעות אליי לשבת". לאחר מסע של שכנועים היא התרצתה, והאחיות הגיעו להתארח בשבת.

מסתבר שהחברותא אדון עשיר ומכובד, ויש לו בן מוצלח שנוכנס למעגל השידוכים. האבא הבחין

ידוע מה שכתוב (בראשית רבה סח ד) על אותה מטרונה ששאלה את ר' יוסי בר חלפתא: "מה עושה הקב"ה מאותה שעה שברא את העולם ועד עכשיו?". אמר לה שהוא "יושב ומזווג זיווגים". להלן סיפור מופלא ביותר, שיש בו ללמדנו כיצד הבורא מזווג זיווגים.

בחור שלמד בישיבת חברון התחתן והקים משק, נולדו לו שתי בנות. לאחר מספר שנים האם הלתה במחלה ל"ע ונפטרה, הילדה הגדולה טיפלה בבית ובאחותה. לאחר זמן גם אביה ל"ע חלה, אך ראשה היה טרוד בענייני שידוכים. כשהייתה בת שלושים נפטר אביה, האחות הקטנה הייתה בת שמונה-עשר, צנועה ובעלת מעלות טובות.

כשישבו 'שבעה' על אביהם אמרה לעצמה: "אני כבר בת שלושים, מי יסתכל עליי? אבל אני רוצה שלפחות לאחותי יהיה טוב ושהיא תינשא. את המשק אמכור, ואת הכסף שנקבל אתן לאחותי עבור קניית דירה, שתוכל לבנות את חייה כראוי". היא חיכתה לסיום השלושים והקמת המצבה, ואת תכניתה רצתה לבצע מיד. והנה היא קיבלה טלפון מאת האיש שמכין מצבות. הוא ביקש ממנה את הנוסח שיכתב על המצבה. אולם היא לא ידעה מה לכתוב. ייעץ לה אותו אדם: "כדאי שתבואי לבית העלמין ותסתכלי במצבות. תראי מה אחרים כותבים ותנסחי משהו". וכך היא בלי אבא ובלי אימא, נסעה לבדה בקו 400, וירדה בבנייני האומה בדרכה לבית-העלמין.

היא ראתה בסמוך אליה קבוצת אברכים עולה למוניט ואחד מהם שכח תיק. היא ניגשה במהירות למוניט כדי ליידע אותם שאחד מהם שכח את התיק. אולם למוניט ליבה היא לא הספיקה והמוניט יצאה לדרכה. היא החליטה לבדוק את תוכן התיק אולי היא תמצא שם פרטים על בעל התיק. ייתכן שכתוב טלפון או כתובת הבעלים. התיק מכיל ספרים רבים אולם אין שום אזכור לגבי בעל התיק. היא מצאה כתבים רבים של חידושי תורה שאותו אברך שכח. "מה כדאי לעשות?", חשבה, "האם להשאיר את התיק כדי שאותו אברך כאשר יבחין בכך יחזור ויקח? אולי

במידותיה של הבת הצעירה ופנה לאחות הבכורה ואמר לה: איני יכול לחשוב על משהו יותר טוב לבן שלי". "איך את מתכננת לקנות לה דירה?", האחות הבכורה ענתה: "אני אמכור את המשק ועם הכסף אקנה לה דירה ושהיא תסתדר בחיים". "ומה איתך?" הקשה, והיא ענתה: "הקב"ה לא יעזוב אותנו. הוא יעזור לי". ואז הוא אמר לה: "הקב"ה כבר עזר!". היא לא הבינה והוא הבהיר: "אם השידוך יעלה לטובה, את הדירה לבת הקטנה אני מממן מכספי והמשק יישאר אצלך!".

ואכן בס"ד השידוך הצליח לאין ערוך והזוג התחתן במזל טוב. אין ספק שהאחות הגדולה על אף שהייתה טרודה להגיע לבית - העלמין ולמצוא נוסח הולם למצבה, החליטה לקחת את התיק ולנסות למצוא את בעליו ולקיים את מצוות 'השבת אבדה'. בורא העולם בחן אותה והיא לקחה את המצווה בשתי ידיה ופתחה את ליבה לעזור ולאחר את בעל התיק, והקב"ה שילם גם שילם!

מהנעשה בתלמוד תורה לימוד ויצירה בכיתות המכינה

השבוע במסגרת הלימודים בת"ת כיתות המכינה ממשיכים בייתר שאת והפעם למדו הילדים על חשיבות ומעלת מצוות השבת אבידה למדנו על אופן המצווה ודיניה השונים ואף המחשנו לתלמידים את המצווה ע"י הוצאתם בימים אלו לרחובה של עיר על מנת שיוכלו לראות את המחשת המצווה ואף את אופן ההתנהגות כאשר אנו מוצאים חפץ.

עוד במסגרת לימודי הכיתות לאחר שובם מהסגר האחרון עם חזרה על החומר הנלמד בבית הם ממשיכים בעז את לימודי האותיות בכיתות המכינה הלימוד נעשה מתוך למידה מהלוח וגם ע"י קריאת האותיות מהדף מתוך חוויה נעימה המשאירה רושם חיובי לידיעה ברורה רחבה ומקיפה. כמ"כ כבכל יום מתקיים צהרון לתלמידים עם ארוחה חמה ומזינה ועוד שלל פעילויות נרחבות בעשיה ויצירה המוסיפה לילדים אושר בת"ת

